

Berättelse om Karemanns
Församlingens tillstånd, afgifven
i anledning af Contract-Protokoll
Herr Joh. Wijkströms Skrifvelse
af den 4de Februarii 1836.

D. 1.

- mem. 1. Allmänna Gudstjensten har under Loppet af år
1835 och till dato blivit förrättad, å alla Sön-
dags Högtidsdagarna, efter allmänna gällande föres-
kriften, med Predikan, Kören, Sang och öfrigt till
Gudstjensten hörande Ceremonier.
- mem. 2. Målskall intresser i allmänhet inte öfvere, em-
med då Pastor i medvind af December månad
måtte resa till Kongälv eller Rajala masknad,
varaktigt äfven förre delen af Församlingens
besök. 2de Under hus för hörd resor i de oflag-
gnate trakter af församlingen, hvilka under
inbräff uti Januari och Februari månader
da Gudstjensten å en eller annan mellan söndag
inte hålles i kyrkan, utan i ett större heta-
lag bland Lapparna Allmoget; 3de till uti af lägnad
Kongälv, hvorefter hus för hörd sig Gudstjensten hålles
å söndag fördes för äldre reser personerna hade
hvilka inte kunna besöka kyrkan; 4de Då inte
allena alla Lappars husehåll sig på norra
spidan af fjällryggen, utan äfven till arbet-
sättarne Fjällträsk i Fjällen, som under tek-
nand af sundom, för Natural Historiens beskriv-
jande, besök uti vilka Fjälltrakter, så väl in-
nem som utom församlingen, under hvilka tid
lite väl missio hären And. Fjällen alltid varit
vid kyrkan närvarande, för Gudstjensten
förrättande, i händelse nägre åhörare varit
tillstädes. —

med undantag af forenande maffall, halles
Allmied Gudstjenst eller fa' kaldet Kyrkehelg
hvorjæl søndag om vinteren ifraan slutet af No-
vember til början af maj; jaan hvor 2de søn-
dag om Sommeren ifraan toandens början
til medium af October. men for tidene, afven
joun a' mellem-søndager om Sommeren, da an-
dast name fa' a'horere fraan Kyrkebyen aro for-
gamlade, halles Bön i Kyrkan, hvorvid
Gudstjensten i aldt öfrykt förrättas på vanligt
fätt, utom det, att i stället for Predikanden
skedd föreläsning öfver dagens Evangelium öf-
läsas utom någon öfversänd Postilla.

mons. 4.

Öttefängs Predikningad a' sönd och Högtids da-
gar, hafva af aldt ikke blifvit hällne i denne
församling. Ondskoken till denna vretskäten-
het kan förklaras:

1mo Af församlingens belägenhet i en strog lög
ort, hvilket gjord det omöjligt för de flesta
lemmar att förflytta sig Kyrkebyen.

2do Af Bön på Kustvind vid Kyrkeplatsen, Kun-
na gångha fa' infinnat sig vid Kyrkan för
Söndags morgonen.

3to De ländsta från Kyrkan boende joun beqifva
sig på vägen om Söndagen i de närmast till Kyr-
kan belägne städer.

4to I stället desto städer är den närmaste 1/2 mil
från Kyrkan, hvidan ole, joun beqifva der ifraan
tidigt på Söndags morgonen, ikke hinna fram
till Kyrkan för, aro mellan kl. 9 og 10. f.m.

5to A' stora Bön och Högtids dagar, da' Commu-
nion efter församlingens önskan, vanligen hålles,
upptages den tid, som skolan användas för
öttefängen, af Communicanternes anteknande.

6to Af forenande mål blifver både lärare og
a'horare förhindrad från öttefängen.

7mo I de Lappmarks församlingar, hvarest ötte-
fäng a' högtides hålles, aro afven Kyrkebi-

Hugor innvættake. Desse gifva docks anledning
till lönn-krögur og flere ordentligheter vid
Sjelfva kyrkan vilkeck fallan inträffar här.
emedan Alla till kyrkan Sammantricki
aga tid till tid fördrif före Gudstjensten och efter
Hutad Gudstjenst måtte allmoget afskiljas för
att återvända till sine hemd.

mon. 5.

Af trift på åhörare, hafva inga Passion Pre-
dikningar blifvit hålles i kyrkan. Dermed
has undertrnad för nattvard ungdomens på-
lit förklaring öfver Christi Pinns Historia un-
der fastan, hvarvid öfven äldre personer pläga
infäna sig.

mon. 6.

Catechismi Predikan är hålles i stället för
förberedelse å den söndag, då hus förhör med
Lagsta Allmoget tages sin början. För nybygg-
dane har Catechismi Predikan blifvit hålles
vid hvarje rothe.

mon. 7.

Communion hålles Alla söndagen samt större
Högtidslagen, då Allmoget mera meningsfullt
är församlat, hvarvid Communicantenes antal
varierad mellan 50 och 100 personer. Dessutom
hålles Communion, effter förut gedd pålysning,
å vissa helgedagen mellan högtidene vid
hvilka tillålles Communicantenes antal va-
riera mellan 14 och 30. Om Sammanträd hålles
med nybyggdane Communion å den söndag,
som infalles före Stöbargningen, hvilken
söndag här hålles Salob's Helg.

S. 2.

mon. 1.

Församlingens ledamöter beriffa flitigt Gud-
stjensten i synnerhet vinter-tid, då aflägsenhe-
ten från kyrkan icke är allt för stor. Lik-
väl gifvas församlingens ledamöter, och
hos Presterskipet icke understatit att samar de
församlingen, i synnerhet för söndag för sam-
melte.

Da emellerlid ikke noget spadsghat vitter ar bekaant
for Wondags forsamlelse, hos Prestes Preget ikke
kunne at Wondags foretaga frangene at-
gades. Vid forfok, at atala wibe personer for Won-
dags forsamlelse infor verdelig Pratt, hos walek
Duffel forvilt til kyrke. Rid svor fore Prester
Preget Wondags onfraste att pa en bestand
foroffert, kurwid 3de S. af 111de Capitel Wiss-
goringe balken ma i pike fall Wonna telem-
pas.

mon. 2. For Lappiska Allmogens bequamlighet, firas
1^{sta} Wondagen 1de eller 4de vecker fore Pratt,
2da Wondagen 1ste eller 2 vecker efter Pratt alt
efter Arktiken, da Lappiska Allmogens flyttas
til fjellen; 3de Wondagen firas 1^{sta} Sonda-
gan i adventet, da Lappiska Allmogens
aterkommer fran fjellen; 4de Wondagen
firas vanligen 1^{sta} Sondagen efter 1ste da-
gans i angeseende til en strack der pa infallow-
de marknad i norrige, som Allmand be-
taes af denna for samlings medlemmar.

mon. 3. Från Maji Månad borjan til utet af NO-
vember, kan Lappiska Allmogens ikke befoka
sin, Locken kyrka, omdan denna del af
for samlings uppchallet pa höst och war
i fjellen pa 10, jant om Sommaren i norrige
pa aren 16 a 20 mils offrand fran kyr-
kan.

S. 3

mon. 1. Uts for segende ard visitation i atlet, ar Chri-
stendomb kan kapred i denna for samlings
uitsordad skap for monliga jant orell med
andra lappiska for samlings, uti swilket
for monliga uitsord skapen under tetenad in spans-
mer, jant bifogande af den an markning

att grundens dertill blifvit lagd af föregående
nitiska Pastores bland hvilka Dani-
el Engelmark, Erik Grape samt Lachn,
Grape förbjena det tack, som minne
förs det bestimat eller sig inkom för sänd-
lingen. Att Christendoms Kungliga är
allmänne ibland församlingens yngre
ledamöter torde böva tillsträvas dels för
Kallade Ambulatoriska undersökning-
metoden hvilken vaktadt sina bröster
likväl bidragit till Christendoms Kung-
liga allmänne Lärare bland Lopp-
ska Allmoget.

mon. 2. Hwad förs i föregående repetitioner
finnes anmärkt om Lapparnes jämn-
het i Christendoms Kungliga i det Norra el-
ter för Kallade Kännare som distrikt
och sin vilstighet, och tyckes ord fullkomlig-
till vara dessa Lappars Aflagsenhet från
Sjyokkan. De upphålla sig nära två tredje-
delar af året dels i norrige, dels outh i
de högha fjelltrakter, hvilka gör det om-
möjligt både för dem sjelfve att infinnas
förs vid Sjyokkan, och för Präster präst och
Cateketerna att i lämplig tid besöka dem.

mon. 3. Till bibehållande af den Christendoms Kung-
liga som blifvit grundlagd af föregående
nitiska föreläsare, samt för att i någon
mått bidra till dess förhöjning fördeles
bland de yngre, som under lednad arligen
jämte Missionairen Herr And. Fjellner, be-
föret Lapparne i deras egentliga hemvist
hvarigenom tillfälle uppat, att icke allen-
nast närmare inhämta hvad och ens hem-

leder och frampeg i Christendoms-
skunskolen uten och att bibringa den
effter folkets fattnings gifwa läm-
nad undervisning.

mon. 4. Ekenudet kan synes tillgiltigt, hvil-
ket method vanligen följes vid all-
männa Capelstus förhör, torde dock
likiwäl vara nyttigt, att nämnda hvilken
method af underhållnad bifäst följs vid
Kata förhör med Lappalmoget.

1ma Efter ankomsten till ett Katalag, som
kan bestå till 15 personer hos, då an-
komsten skett om aftonen, ingen läsa-
ning skunnat företagas i appendet till
de öfverflödige hushållsbestyr, hvar
Lapparne denna tiden af de gnest äro sys-
selfatte. man kan under den tid som
föregår aftonmåltiden icke ansett lämp-
ligt, att för Draga annat, än allmän-
na gästtal rörande verdensbyggnaden
Gimlaträppans rörelse och jordens befly-
genhet m. m. efter som omständigh-
terne gifvit vid handen.

2da Efter Aftonmåltiden slut gammal-
traskas hela Katalaget till Kåren, hvar efter
ett kort förhör anföres med de äldre i
Christendoms förnämsta hufvudfrö-
ken. Dessa förhör bestå mest i förfråg-
ningar, för att utvinna begreppet
i detta förfrågningsfråga kan man
oförmodat gått öfver till munthiga berätt-
telser utur gamla och nya Testamentets
bibliska historier, hvilka under tillämp-
ning i allmänna och enskilda lifvet

Blifvit fortfatte längh in på natten, eller
på länge, som någon beymärksamhet
hos de närvarande förmärks.

4te Om morgonen vid full dagsljus, som
mantrallad äter Häthlaget till Bön, hvar
offer förhöi i inmanlänning förtages både
med äldre ^{och} yngre personer. Man säger vid
inmanlänning gådane sprycken her Evan-
gelierne, hvilka gifva anledning, att när-
mare förklarar Christendomens fordringar.

5te Slutligen fortfattes förhöret med Bön
och yngre personer både uti inman- och utan-
länning.

6te Efter slutadt förhöi fortfattes refan till
en annan Bön, hvortill Matt lagde pus
bönor in som Hätaget bestå Rehner
och Lof.

anom. 4. Dessa Hätaförhöi synes med flera den nyttia
att inget under öfren af Laga hinder
som undandaga sig förhöret, undantagen
des de, som för tillfället äro bortreke
hvilka dock vanligen träffa i ett annat
Hätag, eller ett annat år, att de försum-
lige kunna personligen komma, samt
örefst ingen förbättring mellenkommes,
slutligen åläggas, att infinna sig vid
Skriftscholan, för att emottaga undervis-
ning. Erfarenheten hos visat, att då
vissa vobor inlysa till Kyllan eller
närbyggande Sandby, quos stadna de o-
kunniaste, som måsk behöfra undervis-
ning, vid sine hätor, under forevandning,

att hafva vord om kuzet och Rektör
den. Utan att vifferna hus och egen
dom, kunna inte heller alla drägga
att infinna sig vid ett förhör, som inte
hålles vid deras egen katab.

mem. 6. Communion förhör hållas af under-
teknad i kyrkan vid dubbla högtider,
dock kunna inte många infinna
sig vid dessa förhör i anseende till de
Frivillites, som uti S. 4. mem. 4. äro
nämde. Dermed gifves det offare till
falle att vid anskolandet och antecknand
det till notvarden förhöra för hvilka
personer, som äro brände för Svaghedi
sine Christendoms uppkom.

mem. 7. Finska Språket är församlingens all-
männa religion. S. 4. vid katabför-
hören brukas finska uti innem och
utan läsning, men vid förklarings
och förpänds frågor begagnas af nu varan-
de Prester, Kyrka, Kyrkliga Språket, em-
dan barn och yngre personer inte äro
det finska språket fullkomligt måg-
tiga. Vissa högtider såsom till. ex. annan
dag Yubb och annan dag. Påsk has un-
derteknad hållit afhandlingar af Predi-
kan på Kyrkan, men förberedelsen
på finska.

S. 4.

mem. 1. Bland nybyggare, som äro finnas, undervi-
gas barnen af sine föräldrar, till dess
de smottas i Skott Scholan, dock has
underteknad funnit sig nöjdhad, att

låtadur ene af hvarvande Catechetes under-
gå Bornevartens Skolsky, vid namnet Me-
rats eller Luffi-marsch, hvor de Bebyggere
aro af Blandad (Luffi) och finska (Luffi-
språk) och föra ett Blandad lefnadsfält.
och hafva dessa Skolor 10 till antallet, efter
vid fast var månads skollera undervis-
ning af förenamde Catechet, vid nyliken
anstalt förhöj gjort vaktas fram till
så väl i innes och utomlands, som i
Kegrepp.

mem. 2. De hvarvande ene Catechetes, Johans
Jekroffs Raattamaa, samt Petrus
Hendrikson Omma, hafva under Loppet
af årsk fullgjort sine ställning vid
Skolorna undervisningen bland Luffiska
Allmoget, hithelt öfver Missionairen
Herr And. Fjellnes intygat, hvar för sig
de utbetalt med sin fulla lön för årsk
samt recomenderas till utbetalande
deraf för det Kommande.

mem. 3. Missionairen Herr And. Fjellnes har dels
särskilt, dels gemensamt med underbet-
nad, besökt de fleste innes hvarvande
församling hvarande Luffifamiljer, och
der vid ådagalagh samman med de Skolorna
undervisningen samt förr.

mem. 4. Vid Skolorna undervisningen begagnas nästan
allmänt Swebeska förklaring öfver Lutherinien
de Cateches, och hafva endast få Skolor kan
nat förmas, att begagna den nya af dem
blott förbättrade förklaringen. Ord fallet
dortill förmenes vara den förigket föräl-
drarne hafva, att rätta Bornev under läs-
ningen af den nya.

mem. 5. Bristen på finska A B C Böcker och Cateche-
ser.

är inom församlingen kända, och för
gäles skick vid skolan undervisningen.

§. 5.

- mom. 1. Skriftskolan hålles af undertecknad artli-
gen med de barn, som första gången be-
redas till Herrans Skol. Skattens. Den
tages för början 3 eller 4re veckor före
Påsk, och slutar Långfredagen, under hvilka
tid Skriftebarnen undervisas 6 timmas dag-
ligen, samt läsa sine böcker den öfrige delen
af dagen. De barn, som under denna tid
sinnat vederbörligen undervisas, admittteras
icke till nattskolan, utas beskjutas, till
ett annat år. Barn med hög summa af
inlämnade föreläsningar, vardligen 3 år
i Skriftskolan, inman de admittteras.
- mom. 2. Skriftebarnens antal varierar mellan 15 och
20. Litledne antal är, var deras antal
20, hvoraf 15^e admittteras.
- mom. 3. Blund flere äldre personer, hvilka för bri-
fande Christendoms skänkligt, bifid antyd-
de att infinnas sig vid Skriftskolans
läsa undervisa sig, hafva att tillaga efter
förygade tillfärdes, undandragit sig. An-
dras de förse oss föreskrift, hvar med
fadene personer till förhållas.
- §. 6.
- mom. 1. med få undantag har sammanlesnaden i denna
församling sittels varit oklanderlig. Förhållan-
det mellan makor, föräldras och barn husbän-
der och hustru folk i allmänhet förtröligt in-
ga grofva brott hafva tillfärd, timat revider sig
förflutne decennium med undantag af några
Rehnspölder, hvar förse gemmens mannen, bif-
vid vederbörligen af straffade.
- mom. 2. Långsamma Allmoget har i allmänhet anset mera
nyttigt, och fuller lappan mindre allmoges för, än

i andra Lappmarks församlingar.
Moms. 2. Ehorn attkallige genom Kronobekjinnings
beifrande, blifva alligen åtalade och plikthållde
dels för Brennvindminuteringsdels och för
missbruk af Poeka Drycker. Kunna dock icke
dessa af dem hämnas, medan Brennvind till-
förseln från nedre landet är obekindad. Det
förtjelas i synnerhet anmärkas, att Hagaranta
Tullkammare innevarande vinter för pågat
öfver 10000 Kronor Brennvind till Enontekiö
Lappmark, hvilka blifvit höfsta del vederbörl-
igen förbrukade, utan att någon af gäst-
kammardörvid af Kronobekjinnings förtägg,
viti är vidspådd och glest befolkad, och är
det icke möjligt att bevakas sålunda för på-
gat Brennvind olofliga Adminuterings.

S. 7.

Moms. 1. Vid sista Proklost, utgjorde kyrkans Behåll-
ning i reventer och kontanta penningar 158 Rör
5 Rör 10 Rör 20 Rör. Inkomsterne för året bestego
till 66 Rör 2 Rör, hvormed utgiftern utgjorde
42 Rör 47 Rör 2 Rör, deri inbräknad en
Köpt Communionvin för detta af det kommande
året. Ibland inkomsterne anmärkes en Finna
vinsad, försald på auktion till 11 Rör 2 Rör 4 Rör
afven samt kronans andel af Sakona tillfallne
Kyrkan 11 Rör 6 Rör 10 Rör. Allt Rör. Det
öfriga af kyrkans inkomster har bestått i frivil-
lige gifvor af Testamenten. m. m.

Moms. 2. Sedan 10 Rör fattige erhållit ett, ehuru otillräckligt
understöd af fattigkassan, utgjorde dess behåll-
ning vid sista Proklost 7 Rör 4 Rör 4 Rör.

Moms. 3. Till fattigkassan inflyta alligen, en viss andel vid
Kronobekjinnings, såväl dessutom frivillige gifvor vid
Wandor, Skollogg och begravnings, såväl de se

medel är alltså otillräckligt, att afse på de
nödåndsbehöf. Utom att men för fattig
som erhåller betydligt gynnande bidrag af Lokalen,
samt skatt, öfrige fattige, dels af egne Bam og flög
tingen, dels också genom medel från andra ställen.

mem. 4. Ett mindre parti Lindbländ Cachepo, som hit anloms
mit från Mazaranda träffat blifvit af under teken
förjälde samt gratis utdelade till fattiga; erhålls
om förskrift, hvorefter de inflytne medlen bör
redoblas.

§ 8.

mem. 1. De flesta Nybyggare i denna församling är fattig
de, och hafva för Climate's förhållning ingen tyvärr
gafvelig vinst af Åkerbruket.

mem. 2. Rågornas är icke rika, dock i allmänhet välbe-
hållna, samt till den transport och skrotbyten,
samt som för äger rum mellan 3. godniska
mycket bidragen.

mem. 3. Faldhämningens har sedan sista quinquennium för-
ökad sig med 80 personer, mest inflyttade från
Nepjoliga Ruffra sidan. Vården för sots har
ändast nedsjebes varit gånge, dock icke myg-
samt dödanle.

mem. 4. Vaccinationen har gått trög i flere år, förnämligast
af den anledning, att fallan sårhet var
Cinanne skunnat erhålla, Å de Bam, på
vilken Provincial doktoren Doktor Englund
förleden vinter vaccinerade, har vaccinen icke
flagit an.

mem. 5. Alla Kongl. förordningar, som i någon mån
kunna angå denna ort, hafva blifvit uplyste.

mem. 6. Å Prästgården hafva mindre reparationer
blifvit utlagne, hvilka församlingen betesat.

Konferens den 24. Mars 1846.

Lars Levi Lestadius
P. L.